

Terrorisme/extremisme

Terrorisme/extremisme

Aan de orde is het **tweeminutendebat Terrorisme/extremisme (CD d.d. 19/12)**.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Terrorisme/extremisme. U heeft vandaag het commissiedebat gedaan. Een hartelijk woord van welkom aan minister Van Weel, die we deze week elke avond hier hebben mogen treffen. Maar hij blijft die lijn vasthouden. Dank voor zijn enthousiasme.

Ik geef graag het woord aan de eerste spreker van de zijde van de Kamer. Dat is mevrouw Van der Werf, D66.

Mevrouw **Van der Werf** (D66):

Dank, voorzitter.

Het laatste Dreigingsbeeld van de NCTV geeft aan dat de terroristische dreiging in Nederland onverminderd hoog is. Hierbij zien we ook dat jongeren, met name jonge jongens, steeds vaker online radicaliseren. Het is ongekend dat kinderen van soms pas 12 jaar via social media en onlinegroeperingen zulk extreem gedachtegoed meekrijgen. Ik ben dan ook een groot voorstander van meer regulering van die social media, waaronder een leeftijdsgrens, contentmoderatie en een digitale bijsluiter.

Voorzitter. Daarnaast is het belangrijk dat gemeenten voldoende ondersteund worden en blijven in de aanpak van radicalisering. Daarom dien ik vandaag de volgende motie in.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het dreigingsbeeld van de NCTV onverminderd hoog is en er een reële kans is op een aanslag in Nederland;

constaterende dat gemeenten een cruciale rol spelen bij het tijdig signaleren, voorkomen en aanpakken van radicalisering;

overwegende dat ook de versterkingsgelden worden beïnvloed door de generieke korting van 10%, wat hen dwingt om dezelfde taken met minder middelen te vervullen, maar het cruciaal blijft dat gemeenten voldoende capaciteit behouden om radicalisering effectief te signaleren en voorkomen;

verzoekt de regering te waarborgen dat de generieke korting van 10% voor gemeenten geen afbreuk doet aan de effectiviteit van de lokale aanpak radicalisering en gemeenten voldoende capaciteit behouden om radicalisering effectief te signaleren en voorkomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Werf.

Zij krijgt nr. 737 (29754).

Dank u wel. Mevrouw Michon-Derkzen.

Mevrouw **Michon-Derkzen** (VVD):

Voorzitter, dank u wel. De vorige spreker zei het ook. Online gebeurt er van alles waarvan we willen dat het niet zou gebeuren. Pas als het terroristische content is, hebben we voldoende middelen en bevoegdheden en ook de ATKM om daarop in te grijpen, maar in het voortraject niet. Daarom de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat radicalisering en extremisme veelal online starten en online worden aangewakkerd;

overwegende dat de burgemeester, verantwoordelijk voor de openbare orde, weinig grip heeft op online-uitingen;

constaterende dat het publiek-private initiatief Project Online Content Moderatie dat JenV heeft geïnitieerd in januari 2025 is afgerond;

constaterende dat er binnen de Europese Unie initiatieven lopen op contentmoderatie met "legal yet harmful";

constaterende dat er in de eerste helft van 2025 een handleiding verschijnt voor de gemeenten om hun meer armslag te geven op online-uitingen;

verzoekt de regering om de Kamer in het eerste kwartaal van 2025 een overzicht te geven van de resultaten van ProCoM, het Project Online Content Moderatie, en de EU-initiatieven op contentmoderatie, inclusief de belemmeringen in wetgeving,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Michon-Derkzen.

Zij krijgt nr. 738 (29754).

Mevrouw **Michon-Derkzen** (VVD):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. De heer Koops, Nieuw Sociaal Contract.

De heer **Koops** (NSC):

Meneer de voorzitter. U had het zojuist over het laatste debat van het jaar. Ik noem het "het eerste debat van het jaar", want dat is het voor mij. Ik heb ook de woorden "festival van moties" en "kerst" gehoord. Die zwerven de hele tijd rond de liften. Ik doe dat dus niet en stel in plaats daarvan een vraag.

Terrorisme, extremisme en radicalisering zijn drie woorden die gezamenlijk een doodserieuze bedreiging vormen, gezamenlijk worden onderzocht en gezamenlijk worden bestreden in een permanente en moeilijke strijd. Nieuw Sociaal Contract heeft groot respect voor de mensen die dat gevecht voeren voor de veiligheid van ons allemaal. Wij weten dat tips, registers en archieven een cruciale rol spelen in dat gevecht. Effectief gebruik van die

informatie moet worden aangemoedigd en moet worden mogelijk gemaakt, en tegelijk.

Meneer de voorzitter. Het is cruciaal dat Nederlanders kunnen opkomen tegen onjuiste gegevensverwerking. Het rapport van de Ombudsman laat zien dat ook onschuldige mensen in de terrorismeregistraties terechtkomen en dat ze niet weten waarmee en waarom. Die mensen moeten effectieve instrumenten hebben om overheidsgegevens over zichzelf te corrigeren. Dat is een van hun grondrechten: artikel 10. Die instrumenten hebben ze niet. De wet is een papieren tijger. De gevolgen worden catastrofaal als dergelijke onjuiste gegevens zeer eenvoudig worden gestolen door buitenlandse spionnen, zoals jarenlang is gebeurd bij de NCTV en onderdelen van de politie. De Ombudsman was uiterst kritisch in zijn rapport waarvan de minister de conclusies onderschrijft, maar aan het onderschrijven van conclusies hebben we niet zo veel.

Ook als ik de toezeggingen teruglees, blijven de meest prangende vragen onbeantwoord en daarom stel ik die nu. Kijk, het gaat hier om de verbetering van verwerkte onjuiste gegevens die een persoon kunnen brandmerken als geradicaliseerd of extremistisch. Is de minister bereid het effectieve recht op verbetering te garanderen, de effectieve remedy van artikel 15 EVRM en artikel 10, lid 3, Grondwet? Kan de minister in zijn aangekondigde reactie op het rapport van de Ombudsman expliciet antwoord geven op de vraag hoe die verbetering dan plaatsvindt?

Dank u.

De **voorzitter**:

Dank u wel. De heer Eerdmans, JA21.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Voorzitter, dank. De eerste motie heet: Samidoun.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het netwerk Samidoun nog niet verboden is, maar het kabinet wel aan een verbod werkt;

verzoekt het kabinet tot die tijd er alles aan te doen om sprekers met extremistische boodschappen, die gelieerd zijn aan Samidoun, de toegang tot Nederland te ontzeggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Eerdmans, Michon-Derkzen en Diederik van Dijk.

Zij krijgt nr. 739 (29754).

De heer **Eerdmans** (JA21):

De tweede motie: religieus geweld.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat geweld met een religieus motief niet wordt geregistreerd in Nederland, terwijl hier wel degelijk signalen van zijn;

verzoekt het kabinet het mogelijk te maken dat geweld met een religieus motief wordt geregistreerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 740 (29754).

De heer **Eerdmans** (JA21):

En de laatste gaat over IS.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat na het terughalen van uitgereisde IS-vrouwen en hun kinderen nu ook uitgereisde mannelijke IS-jihadisten via hun advocaat terugkeer naar Nederland vanuit Syrië proberen te bewerkstelligen;

overwegende dat de terugkeer van personen die zich willens en wetens hebben aangesloten bij Islamitische Staat onacceptabel is en een gevaar voor de nationale veiligheid van Nederland;

verzoekt het kabinet op geen enkele wijze medewerking te verlenen aan de terugkeer van personen die zich bij Islamitische Staat hebben aangesloten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 741 (29754).

De voorzitter:

Dank u wel. Mevrouw Mutluer, GroenLinks-Partij van de Arbeid. U hebt een vraag aan de heer Eerdmans? Dan spoelen we de film even terug.

Mevrouw **Mutluer** (GroenLinks-PvdA):

Excuus, voorzitter.

De voorzitter:

Dat geeft niks.

Mevrouw **Mutluer** (GroenLinks-PvdA):

Het gaat met name om de tweede motie, over het registreren van bepaalde typen geweld. Ik wil dat begrijpen. We hebben natuurlijk recent een hele discussie gehad over het registreren van normen en waarden van bepaalde groepen in onze samenleving. In mijn beleving wordt het een en ander al geregistreerd, volgens mij door de NCTV. Die komt met een bepaald dreigingsbeeld. Dus hoe moet ik die motie nou begrijpen voordat wij daar een oordeel over gaan vellen?

De heer **Eerdmans** (JA21):

Ik heb dat verzoek gedaan tijdens een aanvraag voor een debat hier, bij de regeling van werkzaamheden. Toen wilde ik een debat naar aanleiding van het meisje — ik dacht dat ze Ryan heette — uit Den Haag dat is omgebracht omdat zij zich te westers kleedde. Dat was de aanleiding voor volgens mij de broer en de vader om haar om te brengen. Ik heb toen gezegd dat ik wilde weten wat we eigenlijk weten van religieuze motieven rond geweld, moord en doodslag. Dat was er niet. Dat is mij toen gebleken. Toen heb ik het verzoek gedaan en dat verzoek heb ik nu omgezet in een motie.

De **voorzitter**:

Prima. We gaan luisteren naar de volgende spreker en dat is mevrouw Mutluer van de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Mutluer** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Dan snap ik de insteek van de motie van collega Eerdmans. Die gaat met name over femicide en het registreren van femicide.

Even mijn bijdrage over terrorisme. Wij zijn het er allemaal over eens dat gemeenten een zeer cruciale rol spelen als het gaat om vroegsignalering van radicalisering, extremisme en terrorisme en dat ze daar als gemeenten ten volle in ondersteund moeten worden, ook door de overheid. Ik maak me in ieder geval erg veel zorgen over de verschillen tussen gemeenten als het gaat om het tijdig herkennen van radicalisering en ik maak me zorgen om het feit dat bepaalde signalen de gemeenten niet bereiken. Dat moet onderzocht worden en dat moet geduid worden, opdat er daarna op kan worden geacteerd. Ik heb daar een heel duidelijke toezegging van de minister over gehad. Ik wacht die berichten af voordat ik nieuwe acties onderneem. Echter, ook ouders en verzorgers hebben een belangrijke rol in het herkennen en voorkomen van met name onlineradicalisering. Ik sta heel erg voor het belang van voorlichtingscampagnes en het weerbaar maken van groepen. Ik maak me er zorgen over dat dit per gemeente verschilt. Ik wil van de minister weten of hij in ieder geval bereid is om dit bij de VNG aan te kaarten en na te gaan wat nodig is om de samenleving alerter te maken op dit soort signalen.

Ik geef het goede voorbeeld; ik ga geen motie indienen, voorzitter.

De **voorzitter**:

Ah! U kunt gratis een gevulde koek afhalen in het ledenrestaurant. De heer Boswijk van het CDA.

De heer **Boswijk** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het DTN wordt gesteld dat in 2025 terrorismeveroordeelden met een hoogrisicoprofiel op vrije voeten komen;

constaterende dat deze mensen mogelijk een onacceptabele dreiging kunnen vormen voor de nationale veiligheid;

constaterende dat bij het vrijkomen van deze ex-terroristen veel verschillende organisaties zich met deze individuen bezighouden en dat daarbij coördinatie noodzakelijk is;

verzoekt de regering de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid opdracht

te geven om te coördineren bij en de regie te voeren op casuïstiek met een hoogrisicoprofiel, waar deze ex-terroristen toe behoren, ten behoeve van het borgen van de nationale veiligheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Boswijk en Diederik van Dijk.

Zij krijgt nr. 742 (29754).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in 2025 meerdere gedetineerden vrijkomen die zijn veroordeeld voor zware terroristische misdrijven;

constaterende dat het vaak voorkomt dat ex-terroristen met een dubbele nationaliteit wier Nederlanderschap is afgenomen, Nederland niet (kunnen) verlaten;

overwegende dat de veiligheidsdiensten nauwelijks zicht hebben op deze groep en dus het risico bestaat dat ze onder de radar opnieuw radicaliseren;

verzoekt de regering in kaart te brengen wat precies de knelpunten zijn bij het afpakken van het Nederlanderschap en veroordeelde terroristen die daarna het land weigeren te verlaten, en de Kamer hierover te informeren;

verzoekt de regering om met de NCTV een plan van aanpak te maken om de maatregel van het intrekken van het Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid gericht uit te voeren;

verzoekt de regering alles op alles te zetten om ervoor te zorgen dat deze mensen Nederland daadwerkelijk verlaten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Boswijk en Diederik van Dijk.

Zij krijgt nr. 743 (29754).

De heer **Boswijk** (CDA):

Voorzitter. Het laatste debat van dit jaar. Rest mij iedereen, in het bijzonder natuurlijk de onvermoeibare voorzitter, gezegende kerstdagen en een gelukkig en gezond nieuwjaar te wensen.

De voorzitter:

U bent een goed mens en ik reken wat extra spreektijd volgend jaar. De laatste spreker van het jaar is de heer Diederik van Dijk van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Een zware taak rust op uw schouders, meneer Van Dijk, maar u laat ons zelden in de steek. Het woord is aan u.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb één motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de NCTV in zijn meest recente Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland waarschuwt voor de potentiële dreiging die uitgaat van terrorismeveroordeelden met een hoog dreigingsprofiel die volgend jaar vrijkomen uit detentie;

overwegende dat het uit beeld verdwijnen van deze personen een groot gevaar vormt voor de nationale veiligheid;

verzoekt de regering de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in te zetten om zicht houden op vrijgekomen terrorismeverdachten met een hoog dreigingsprofiel die een gevaar vormen voor onze nationale veiligheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Diederik van Dijk, Boswijk, Michon-Derkzen en Eerdmans.

Zij krijgt nr. 744 (29754).

De heer Diederik van Dijk (SGP):

Als laatste spreker was het mij een genoegen. Ik heb genoten van dit jaar, ook van de voorzitter, van alle collega's hier in dit huis en van de ambtelijke ondersteuning. Ik wens iedereen gezegende kerstdagen en een heel voorspoedig 2025.

Dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Hartstikke mooi. Ik geef aan het woord aan de minister. Als we dit debat snel kunnen afronden kunnen we — ik moet een uur schorsen — nog voor middernacht stemmen. Het woord is aan de minister.

Minister Van Weel:

Dank, voorzitter. Aan mij zal het niet liggen, dus ik zal het kort houden.

In antwoord op de heer Koops van NSC zou ik willen zeggen dat wij hebben gereageerd op het rapport van de Ombudsman, dat wij in een eerste reactie hebben gezegd dat wij alle aanbevelingen overnemen, en dat wij gelijktijdig een handreiking hebben doen uitgaan om die mensen die menen dat ze ten onrechte benadeeld zijn, in ieder geval in de goede richting te kunnen wijzen. Daarmee is het verhaal nog niet af. Ik kan dus toezeggen dat wij in volgende reguliere berichten ook terugkomen op hoe de aanbevelingen van de Ombudsman ter harte zijn genomen en geïmplementeerd.

Wat betreft de vraag van mevrouw Mutluer, waarvoor dank, zeg ik dat ik zeker bereid ben om te gaan zitten met de VNG. Ik ben ook bereid om te kijken hoe we ze kunnen helpen. Een heleboel van de aanpak ligt al bij de gemeenten en dat doen ze ook hartstikke goed. Daar kom ik zo nog op terug in mijn reactie op de motie van mevrouw Van der Werf. Maar we gaan dat zeker doen, want dit is een onderwerp dat aandacht verdient. Waar we ze kunnen helpen, zullen we dat doen.

Dat brengt mij bij de moties. Dan begin ik met de motie van mevrouw Van der Werf, op stuk nr. 737. Als ik de motie zo mag lezen dat het Rijk zich blijft inspannen om gemeenten hier zo

goed mogelijk in te ondersteunen, omdat we het van cruciaal belang vinden dat de rol van de gemeenten in het voorkomen van radicalisering overeind blijft, dan kan ik 'm oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

Mevrouw Van der Werf beaamt dat.

Minister Van Weel:

Dan heb ik de motie van mevrouw Michon-Derkzen, op stuk nr. 738. Die geef ik oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 739.

Minister Van Weel:

Dat is de motie van JA21 om tot een verbod te komen om sprekers met extremistische boodschappen te weigeren. Als ik die zo mag lezen dat wij ons best doen om ons in te spannen om de sprekers die naar Nederland komen te weren, kan ik 'm oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

De heer Eerdmans beaamt dat. Dan de motie op stuk nr. 740.

Minister Van Weel:

Ik vervolg met de motie op stuk nr. 740, van de heer Eerdmans, over het registreren van geweld. Ik heb eerder deze week in reactie op Kamervragen aangegeven dat de politie acteert op alle vormen van geweld. Daarbij zijn er specifieke categorieën. Femicide is daar een van. Daar valt het geval dat de heer Eerdmans noemt onder. Dat wordt dus al geregistreerd. Ik heb ook in de antwoorden op de Kamervragen aangegeven dat wij niet apart religieus geweld registreren en dat er op dit moment ook geen aanleiding is om dat te gaan doen op basis van de gegevens die de politie heeft. Die moet ik dus ontraden.

Ik ga verder met de motie op stuk nr. 141, van de heer Eerdmans. Die gaat over de uitreizigers. Die moet ik ontraden, omdat het in strijd is met de huidige benadering, die op een case-by-casebasis werkt.

Dan heb ik de motie op stuk nr. 142, van de heer Boswijk. Ik onderken en deel de zorg van de indiener. Als de motie oproept om in deze fase en met het oog op toekomstige inwerkingtreding van de Wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid uitvoer te geven aan de coördinatie van de NCTV, kan ik 'm oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

De heer Boswijk is er niet. Jawel, hij zit daar. En hij beaamt dat, begrijp ik. Bij dezen.

Minister Van Weel:

Ik ben bij de motie op stuk nr. 143, van de heer Boswijk. De knelpunten waar u in dit geval op wijst, zijn bekend. We hebben daar in het debat ook met elkaar over gesproken. Op dit moment kijk ik al naar de mogelijkheden om het Nederlandschap in te kunnen blijven trekken en tegelijkertijd ook de risico's voor de nationale veiligheid te mitigeren. In dat kader neem ik uw motie mee. Deze krijgt dus oordeel Kamer.

De laatste is de motie op stuk nr. 144, van de heer Diederik van Dijk, over de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding. Mits er uiteraard aan de criteria van die wet wordt voldaan, kan ik deze oordeel Kamer geven.

De **voorzitter**:

Bij dezen dan. Hartelijk dank. Ook dank aan de minister voor zijn beknoptheid, zijn aanwezigheid en het feit dat hij het laatste debat van 2024 voor zijn rekening wilde nemen. Zoals altijd is onze dank groot.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Straks gaan wij stemmen over de moties van dit debat. Dat gaan wij doen om 23.45 uur, dus om kwart voor middernacht gaan wij stemmen. Om 23.45 uur gaan wij stemmen. Tot die tijd schors ik.

De vergadering wordt van 22.51 uur tot 23.50 uur geschorst.